

Nejhezčí pohled na bájný Blaník je z Pravonína

strana 2

Čechtice se mohou pochlubit kulturou, historií i přírodou

strana 3

Louňovice jsou branou k historii a legendám

strana 8

Farní muzeum v Kondraci zve k návštěvě

V aktivní turistické centrum se během uplynulého roku proměnila zdejší bývalá, po desetiletí nevyužívaná, fara.

Kondrac – Na projekt Farního muzea, které je od 12. června zpřístupněno veřejnosti, se obci podařilo získat zatím historicky největší dotaci. Z celkového čtrnáctimilionového rozpočtu uhradila Evropská unie třináct milionů korun prostřednictvím Regionálního operačního programu, který je určen také na podporu rozvoje cestovního ruchu. V této podobě je muzejní expozice na území České republiky zcela ojedinělá.

„Farní muzeum v letošní turistické sezoně poprvé nabízí své interiéry turistům a návštěvníkům Kraje blanických rytířů. Kromě autentického, více než stoletého interiéru, získají návštěvníci informace o životě na faře prostřednictvím interaktivních panelů,“ přiblížil náplň turistického centra projektový manažer Petr Zapletal a dodal, že tak současně vzniklo i kvalitní zázemí pro tradiční akce, které obec s bohatým spolkovým životem každoročně organizuje. K dispozici je také řemeslná dílna, v níž budou mít návštěvníci možnost vyrobit například

pokračování na str. 3

Nově otevřené Farní muzeum v Kondraci

Ratměřice jsou ideálním místem pro zážitkový výlet

Ratměřice – Rozhodujete se kam se vypravit na výlet? Chcete vidět něco zajímavého a vyhnout se přitom davům lidí? Pak zkuste navštívit třeba obec Ratměřice na Podblanicu. Překvapí vás spousta přírodních i kulturních zajímavostí, kterými jinak nenápadná obec mezi Vlašimi a Voticemi hýří. Ratměřice jsou svou polohou a dostatkem přírodních a historických reálií ideálním místem pro rekreaci a výlety v každé roční době. V obci najdete hned několik turistických zajímavostí. Nachází se tu například nová turistická stezka, starobylá kašna, románský kostel nebo expozice hasičské historické techniky.

Krásný pěší výlet můžete začít přímo v Ratměřicích a v jejich nejbližším okolí. Na třech kilometrech naučné stezky se seznámíte s přírodními, historickými i kulturními zajímavostmi obce. V celé obci jsou nainstalovány tabulky, které upozorní návštěvníky na další zajímavá místa. Stezka návštěvníky seznámí originální formou komiksu s příběhem místního sedláka Oneše a jeho nelehkým

životem v době třicetileté války. „Procházku začnete na návsi poblíž kašny u informačních tabulí naučné stezky a vydejte se po oranžových šipkách s pruhem. Pokračujte k ratměřickému hřbitovu a polním úvozem k druhému zastavení stezky,“ doporučuje starosta Ratměřic Viktor Liška s tím, že poté návštěvníci minou Habrovku a narazí na mohyly a památník bitvy u Jankova. „Nenechte si ujít krásný výhled na bájnou horu Blaník, můžete pokračovat na jankovskou část stezky, či se vrátíte zpět do Ratměřic. Tam Vás nasměruje polní cesta podél lesa Remízku a rybníčku Jordánek,“ dodal starosta. Odbočíte-li na asfaltové silnici doleva, dostanete se ke třetímu zastavení stezky u studánky sv. Anny.

Toto místo vždy bylo bohaté na vodu a dodnes je prameništem pitné vody pro celou obec. Nachází se zde pramen, o kterém se letopisci zmiňují už déle než pět set let zejména díky tomu, že jeho vodě se přisuzovaly léčivé účinky. Vyzdobe-

pokračování na str. 4

Historické centrum Vlašimi obléklo nový kabát

Vlašim – Návštěvníci a turisté, kteří se do města pod věží vracejí, ale i ti, kteří přijíždějí poprvé, budou moci v letošní turistické sezoně obdivovat nově zrekonstruované historické centrum města. Během největší investiční akce v novodobé historii města rozkvetla do krásy všechna tři vlašimská náměstí, Žižkovo, Palackého i Husovo. V rámci dvou projektů, s celkovými náklady přesahujícími sto šedesát milionů korun, bylo opraveno také zámecké nádvoří, přilehlé komunikace a zcela rekonstruován památkově chráněný objekt bývalé radnice na volnočasové centrum pro děti a mládež. Na oba projekty spolufinancované Evropskou unií se vlašimská radnice podařilo získat přes sto čtyřicet milionů korun z Regionálního operačního programu. Hlavním záměrem byla co nejrozsáhlejší obnova architektonicky poškozeného centra města, jehož původní zástavba byla ve 2. polovině 20. stol. postupně nahrazována panelovou výstavbou. Byl rovněž vytvořen důstojný přechod do hojně navštěvovaného zámeckého

Nová kašna na Husově náměstí před vstupem do zámeckého parku

parku, který patří k nejvýraznějším přírodním parkům svého druhu v republice.

„Cílem projektu bylo obnovit ekologickou, sociální a urbanisticko-estetickou roli historického centra Vlašimi, což na jedné straně oceňují obyvatelé Vlašimi, ale také její návštěvníci,“ infor-

úvodník

Vážení návštěvníci,

potřetí Vás vítáme prostřednictvím Rytířských novin v Kraji blanických rytířů, turistickém regionu, který se již pátým rokem snaží zlepšit zázemí a nabídku turistických služeb. Důkazem je i tato tiskovina, ve které najdete aktuální tipy na zajímavé výlety a pozvánky na kulturní a společenské akce. Společně s obcemi, městy se snažíme každým rokem zpřístupnit alespoň jedno nové místo, budovu či přírodní zajímavost. V letošní sezoně bychom Vás rádi pozvali do Farního muzea v Kondraci, které po kompletní rekonstrukci nevyužívané fary nabídne zajímavý interiéru fary a márnice v sousedství románského kostela sv. Bartoloměje. Součástí projektu je také zážitková dílna, ve které můžete vyzkoušet svou řemeslnou zručnost při výrobě svíček, ručního papíru či tisku připravených rytin. Za návštěvu také stojí kompletně obnovené centrum Vlašimi, které zahrnuje tři náměstí i nádvoří zámku s novou úschovnou kol. Přejeme tedy příjemně strávený čas na vybraných místech našeho krásného kraje pod Blaníkem.

Redakce

pokračování na str. 5

Nejhezčí pohled na bájný Blaník je z Pravonína

Pravonín – Osm kilometrů jižně od Vlašimi leží obec Pravonín s necelou šestistovkou stálých obyvatel. Už při samotném příjezdu do Pravonína zaujme každého náves o velikosti několika fotbalových hřišť s pečlivě udržovanou kaštanovou alejí. Ta doveďe návštěvníky až ke zdejší historické dominantě, románské rotundě sv. Jana Křtitele. Velmi dobře zachovalá rotunda se hřbitůvkem a alejí staletých lip si dodnes zachovala osobitý ráz románské stavby a patří mezi několik málo dochovaných staveb svého typu v celé Evropě.

Pravonínská náves má typický venkovský charakter, rozlohou a parkovou úpravou připomíná ale spíše náměstí, kterým se nemůže pochlubit leckteré město. Jednotlivé domy na sebe přesně navazují. Kaštanová i lipová alej zve k příjemné procházce obcí, či k zastavení a posezení. Na návsi se nachází i barokní zámek, který však není možné navštívit. Je

○ Panorama Velkého a Malého Blaníku

v soukromém vlastnictví a bohužel ve zchátralém stavu. Zámek je ale zajímavý tím, že v něm prožil léto i německý hudební skladatel Richard Wagner. Toho okouzila zdejší krajina a právě tady vytvořil skladbu Tóny zvonů a načrtnul libreto romantické opery Svatba.

V okolí obce je mnoho míst, která rozhodně stojí za to spatřit. Jedná se například o skupiny lip, křížky a kap-

ličky s krásnými výhledy do krajiny. Vede tudy i cyklistická stezka Kraj blanických rytířů. Milovníci klidných vycházek do přírody ocení zdejší krajinu, která vyzývá k pěším výletům, cykloturistice nebo houbaření. „Z Pravonína je snad nejkrásnější panoramatický výhled na dominantu zdejšího kraje, bájnou horu Blaník. Návštěvník má otevřenou krajinu před sebou jako na dlani,“ upozornil

pravonínský starosta Ladislav Hejný.

Pravonínští však i nadále vylepšují ráz zdejší přírody a krajiny. Investovali například šest milionů korun do revitalizace rybníka Hrb a části Volaveckého potoka, který se povedlo navrátit do původního meandrujícího koryta. „Vzniklo tu šest tůň, břehy jsme osázeli vhodnými porosty a v budoucnu bychom chtěli v těchto místech vybudovat naučnou stezku. Vyskytují

se tu totiž některé druhy chráněných rostlin i živočichů,“ řekl Ladislav Hejný a dodal, že obec úzce spolupracuje s vlašskými ochránci přírody.

V bezprostředním okolí Pravonína návštěvník u cest objeví četné kapličky, křížky a boží muka, z nichž mnohé dostaly v nedávné době nový kabát. „Jedna z posledních opravených je kaplička v Tisku s elektronickým vyzváněním,“ řekl starosta Pravonína. Proto se také vyplatí navštívit i sousední obce s romantickými a přírodními názvy jako jsou Lesáky, Karhule, Křížov, Volavka, Tisek či Buková.

Aktivním životem žijí místní spolky, především hasiči, rybáři, ženy občanského sdružení Pravona, mladí šachisté, sportovní kluby i zdravotně postižení. Obcí rovněž prochází trasa každoročního zahajování cyklistické sezony s názvem Blanický cyklotřít. Obec v nedávné minulosti získala titul Vesnice roku Středočeského kraje.

Rezervace Podlesí nabízí vzácnou flóru mokřadů

Podblanicko – Přírodní rezervace Podlesí byla zařazena mezi evropsky významné lokality soustavy Natura 2000. Návštěvníci Chráněné krajinné oblasti Blaník mají poblíž Býkovic ojedinělou možnost obdivovat zde vzácné rostliny nebo vodní faunu mokřadů a rybníků.

„V rezervaci se vyskytuje evropsky ohrožená bylina puchýřka útlá, na rašelinné louce roste vachta trojlístá, suchopýr úzkolistý nebo orchidej prstnatec májový,“ jmenoval některé z významných zástupců zdejší flóry Martin Kloudys z CHKO Blaník a doporučil návštěvu rezervace zejména v jarních měsících, kdy rozkvétají byliny.

Na rybnících lze pozorovat mnoho druhů vodních ptáků, z nichž mnozí zde i hnízdí. Zejména na jaře můžeme v rezervaci obdivovat množství oboj-

○ Prstnatec májový

živelníků, v létě pak hmyzu, například vážek.

„Hospodaření na rybnících zajišťuje Český svaz ochránců přírody Vlašim, který také vykoupil či si dlouhodobě pronajal cenné rašelinné louky, o které se stará za podpory Správy CHKO Blaník a ve spolupráci s místním mysliveckým sdružením,“ doplnil Martin Kloudys. Správa CHKO Blaník také v minulosti zajistila obnovu hrází obou rybníků, které již byly v dezolátním stavu a hrozily protržením.

Stará škola v Hulicích se promění na Včelí svět

○ Vizualizace budoucí expozice v 1. patře

Hulice – S cílem oživit regionální turistický ruch na venkově vznikne unikátní interaktivní včelařská expozice Včelí svět v budově bývalé školy v Hulicích. Práce na projektu za téměř jedenadvacet milionu korun začnou už letos v červnu a do užívání by měla být interaktivní expozice předána o rok později. Obec, které se podařilo získat dotaci z fondů Evropské unie, se na projektu bude podílet z jedné pětiny. Součástí expozice bude zážitková dílna pro návštěvníky, kteří si budou moci na vlastní kůži vyzkoušet výrobu různých předmětů ze včelích produktů.

„Expozice je v plánovaném obsahu a rozsahu jediným obdobným projektem v České republice a významnou bude i ve střeoevropském prostoru, kde jsou jen tři menší obdobné aktivity,“ informoval o jedinečném záměru projektový manažer cestovního ruchu Petr Zapletal s tím, že budoucí expozice spojí dva významné prvky. Jednak jde o představení atraktivního života včelstev, který při kvalitní prezentaci a možnosti vlastní práce se včelími produkty přináší neopakovatelné zážitky. Druhým prvkem je vzdělávací přínos a propagace ochrany včelstev. Ta jsou nezbytnou součástí života v přírodě a zároveň i jeho velmi ohroženou částí se stále se snižujícími počty.

„Projekt je zaměřen na cílovou skupinu od nejbližší veřejnosti, pro niž představuje výjimečný zážitkový

prostor v rámci turistických výletů, až po odbornou veřejnost a školy. Ty zase ocení výjimečnou možnost výuky spojenou s praktickým výkladem,“ doplnil starosta Hulic Oldřich Doležal. Interaktivní expozice, umístěná ve dvou podlažích budovy bývalé školy, představí nesmírně pestrý život včel a je především určena pro nevěčelářskou veřejnost. Tomu odpovídá i informační hloubka jednotlivých témat. Při prohlídce expozice se návštěvníci setkají s prvky, které jsou navrženy tak, že přímo vyžadují jejich součinnost, nebo ji alespoň umožňují. Záměrně je vynechána typická část současných včelařských expozic jako jsou různorodé sbírky artefaktů větší či menší historické hodnoty. „Pro prezentaci využijeme moderní techniku, projekce prostřednictvím dataprojektoru a televizoru, interaktivní aktivity na počítači s dotykovým monitorem i různé interaktivní pomůcky a panely,“ přiblížil budoucí prezentaci starosta Oldřich Doležal, který je sám zapáleným včelařem.

V zážitkové dílně si pak budou moci návštěvníci zpracovávat včelí produkty, které se budou sezonně obměňovat. Budou si moci vyzkoušet stáčení medu, stáčení medu z připravených mezistěn do sklenic, výrobu svíček i modelování ze včelího vosku. V zahradě bývalé školy projekt počítá s výsadbou rostlin, které včely využívají a také k prezentaci živých včelstev v několika úlech.

Kulinářská specialita blanického rytíře Houbový vošouch

Počet porcí: 6
Doba přípravy: 30 minut
Ingredience:

1 kg nadrobno nakrájených tvrdých hub
5 vajec
20 dkg hladké mouky
5–10 stroužků česneku
olej nebo máslo na smažení
sůl, drcený kmín, pepř, majoránka

Postup:

Nakrájené houby dáme do větší mísy, osolíme, opepříme, přidáme drcený kmín a majoránku. Od každého koření dáme asi jednu čajovou lžičku, ale podle chuti můžeme i víc. Přidáme 5 celých vajec, mouku a prolisované stroužky česneku. Vše důkladně promícháme. Vznikne řídké těsto podobné jako na bramborák. Lžící dáme hmotu na rozpálený tuk, opečeme po obou stranách

a podáváme s chlebem. Velikost vošouchů je čistě na vás, od malých placiček až po velké omelety.

Tip: nešetřit vejci, aby se směs dobře spojila a vošouchy se neroz-

padávaly. Zajímavost: též toto jídlo nazýváme Pavoučí sliny.

Autorkou receptu je paní Dana Vilímková z Divišova

Čechtice se mohou pochlubit kulturou, historií i přírodou

Čechtice – Patnáct kilometrů od Vlašimi směrem na Pelhřimov leží městyň Čechtice, který je historickým i současným centrem a zároveň největší obcí mikroregionu Želivka. Čechtice jsou také novým partnerem Kraje blanických rytířů.

Dominantou čechtického náměstí je kostel sv. Jakuba, vystavěný původně v gotickém slohu ve čtrnáctém století, později přestavěn do barokní podoby. Kostel stojí v horní části náměstí na vyvýšeném místě obklopen mohutnými lipami. V sedmáctém století byl barokně přestavěn, pouze některé detaily nesou prvky gotiky. Jedná se o kostel jednolodní, obdélný, s trojboce ukončeným presbytářem, s obdélníkovou sakristií na severní straně pod oratoří. U kostela se nachází zvonice z poloviny čtrnáctého století, stejně jako kostel barokně přestavěný v 18. století. Podle neoficiálních zdrojů sloužila zvonice v minulosti k uskladnění soli jako solnice. Pokud tomu tak bylo, nemuselo se však jednat o sůl kuchyňskou, ale o salitr, který byl součástí černého střelného prachu pro potřeby armády.

„Další historickou budovou je radnice pocházející z počátků sedmáctého století. Budova je sídlem obecního úřadu, v přízemí je umístěno několik drobných provozoven,“ řekl starosta Čechtice Antonín Šotola s tím, že k významným historickým a kulturním památkám Čechtice patří také nedaleký zámek v Růžkových Lhoticích, kde v letech 1835 až 1844 pobýval Bedřich Smetana. „Zámek totiž patřil jeho rodičům,“ vysvětlil starosta městyse. Slavného skladatele připomíná busta nad vchodem zámku a dva klavíry, na které sám hrával.

V záměcku, který byl spíše honosným statkem, je v současné době expozice nazvaná Hudební tradice Podblanicka. Ta mapuje počátky Smetanovy tvorby a zároveň připomíná i další skladatele jako Jana Dismase Zelenku, Josef Suka, Gustava Mahlera či Richarda Wagnera, kteří v průběhu staletí v regionu působili.

V centru Čechtice najdeme trojkřídlý barokní zámek, do kterého se běžný návštěvník bohužel nepodívá. Objekt patří soukromé firmě, která jej využívá jako kongresové centrum.

Budete-li však mít štěstí a ocitnete se v Čechtích první srpnový víkend, můžete navštívit Čechtickou lilii, amatérský hudební festival na farské zahradě, jehož sedmadvacátý ročník

se letos uskuteční. „Čechtická lilie je hudební přehlídka skupin a sólistů ve stylu folk, bluegrass a country. Je na Benešovsku nejstarším festivalem a řadí se k akcím s nejdelší tradicí v republice,“ prozradil organizátor každoročního hudebního setkávání Karel Rozkošný.

Čechtice a okolí jsou ideálním místem pro trávení klidné dovolené s aktivním využitím v podobě cykloturistiky, houbaření a poznávání koloritu typických českých obcí, které jsou minimálně narušeny moderní výstavbou. Mírně zvlněná krajina s množstvím rybníků a lesů uspokojí v sezoně také houbaře a dá se o ní bez nadsázky říct, že je houbařským rájem.

Zahrada domu Roškotových se stala permakulturní

○ Vrbové igly v zahradě spolkového domu

Vlašim – Spolky obývajících Spolkový dům sourozenců Roškotových přeměnily zahradu na trvale udržitelné místo. Původní ovocný sad s dožívajícími jabloněmi ve střední části zahrady byl dosud nevyužitým prostorem nabízejícím mnoho možností. Rekonstrukce zahrady, která je využívána pro spolkový, kulturní i sportovní život veřejnosti, počítala s vysazením nové zeleně a umístěním herních prvků tak, aby splňovaly principy trvalé udržitelnosti. „V posledních letech tu byl postaven dřevěný zahradní altán, lezecká a boulderová stěna, takže dům získal opravdu pěkné zázemí. Bohužel zeleň na zahradě dosud stála spíše stranou,“ řekla vedoucí domu a koordinátorka projektu Eva Hájková s tím, že celá zahrada se nyní, po dokončení rekonstrukce, stala i důstojnou poctou původní majitelce, akademické malířce Anně Roškové. „Vytvořili jsme harmonický prostor, který poskytuje nejen zázemí pro hry a odpočinek současným návštěvníkům a uživatelům Spolkového domu, ale je také přírodě blízké prostředí s původními druhy stromů, keřů a bylin,“ dodala vedoucí Spolkového domu. Z těchto důvodů byla cílem projektu zahrada označovaná jako permakulturní, založená na filozofii o udržitelném sociálním a hospodářském systému, vycházejícím z pozorování vztahů v přírodě, z přirozeného společenství rostlin a živočichů,“ vysvětlila zahradní

architektka Lucie Komendová, která projekt ozelenění zahrady vypracovala. K přípravné fázi i k uskutečnění projektu zahradních úprav byly přízvyky jako partneři spolky sídlící v domě Roškotových, aby mohly mít přímý vliv na rekonstrukci a cítily se na zahradě dobře. Na prvním setkání za přítomnosti zástupců spolků, města i realizátora projektu vznikaly návrhy příští podoby zahrady, jež se staly vodítkem pro zahradní architektku. „Rekonstrukce zahrady se uskutečnila letos na jaře. Návštěvníci zahrady se nyní mohou těšit nejen na spoustu nové a druhově bohaté zeleně, ale také zajímavé zahradní prvky z přírodních materiálů jako je například tunel a brána ze živých vrb, indiánská sauna, orlí hnízdo v koruně stromu, dřevěný totem či dětské hřiště. Nechybí ani nové lavičky na posezení či rozjímání v zahradě,“ řekla vedoucí Spolkového domu a dodává: „Naše poděkování za spolupráci patří především všem partnerům a dobrovolníkům, kteří se na výsadbě nové zeleně i výrobě zahradních a herních prvků aktivně podíleli.“

Projekt „Zahrada Spolkového domu – zahrada plná aktivit a zeleně“, jehož žadatelem bylo město Vlašim, byl finančně podpořen částkou 200 tisíc korun z programu Strom života Nadace Partnerství, jehož generálním partnerem je společnost Skanska.

Farní muzeum v Kondraci zve k návštěvě

○ Ve farní dílně si mohou návštěvníci vyrobit také svíčky ze včelího vosku.

pokračování ze str. 1

svíčky, ruční papír nebo tisknout na knižtisku obrázky s dobovou tema-

tikou církevních svátků. Návštěvníci Farního muzea získají ucelený přehled o životě na faře na přelomu 19. a 20. století, kdy byl ještě farní úřad důle-

žitou institucí pro fungování obce. „Na farské zahradě jsme zřídili bylinkovou zahrádku, která zdůrazňuje symbolický význam místa pro odpočinek i pastvu ovcí, které k farnímu hospodářství vždy patřily,“ řekl starosta Kondrace Miroslav Matuška s tím, že své využití našla i budova bývalé márnice. V ní je instalována výstava o historii obce i informace o pohřebnictví v minulosti.

Projekt Farního muzea v Kondraci navazuje na předchozí turistické aktivity, zejména na před časem zprovozněnou turistickou ubytovnu. Turistickou atraktivitu obce by vedle muzea mělo zvýšit i vyznačení nových cyklotras s turistickým mobiliářem a instalace naučné stezky Rok na vsi. „Ta vede z Kondrace do Ostrova. Na panelech najdete interaktivní obrazy ze čtyř ročních období života na venkově,“ dodal projektový manažer.

Ratměřice jsou ideálním místem pro zážitkový výlet

○ Křídlo ratměřického zámku

pokračování ze str. 1

ná kaplička nad studánkou pochází z 20. let minulého století a byla vystavěna tehdejším majitelem ratměřického zámku dr. Kabešem. Po deseti letech nezájmu se podařilo díky obci a dobrovolníkům toto místo opět upravit. Poblíž studánky, u poslední chalupy na severním konci obce, jistě také zaujmou zajímavé objekty na plačkách plotu. To jsou exponáty Vladimíra Vondrejse v jeho venkovní Galerii na plotě. Od studánky zpět na náves návštěvníky povede kamenná zeď zámecké obory.

Další prohlídku můžete začít v kostele sv. Havla. Ten je otevřený od května do září od 10 do 18 hodin. Kostel byl postaven v první čtvrtině 13. století v románském slohu. V kostele je možné si prohlédnout interiéry s odhalenými gotickými malbami,

nebo jen tak spočinout v kostelní lavičce. Kamenná socha sv. Jana Nepomuckého, stojící před kostelem sv. Havla, byla zhotovena z červeného nučického pískovce v polovině 18. století neznámým autorem.

Zážitek čeká na návštěvníky také v zámeckém parku, který je pro pěší otevřen denně od 7 do 19 hodin. Samotný zámek vystavěný na počátku 18. století sice navštívit nemůžete, je veřejnosti nepřístupný, ale kousek za ním se do výšky čtyřiceti metrů tyčí dva sekvojovce obrovské. Tyto největší stromy svého druhu v České republice jsou staré přes sto padesát let. Oba velcí byli vysazeni za hraběte Chotka v době, kdy vznikl v Ratměřicích přírodně-krajinářský park. Tyto stromy výrazně převyšují ostatní porost v parku, a tak již při příjezdu do Ratměřic můžete vrcholy obou sekvojovců vidět. Za vidění stojí i další přírodní

exempláře parku, například liliovník tulipánokvětý.

Centrum obce skýtá také další zajímavosti. Jednou z nich je restaurovaná kašna, která zde stojí už od roku 1888. Zájemce o hasičskou historii jistě zaujme nově vytvořená Expozice historie SDH Ratměřice. Za prosklenou stěnou budovy obecního úřadu jsou vystaveny exponáty dokládající bohaté dějiny místního hasičského sboru v čele s plně funkční koňskou záprahovou stříkačkou z počátku minulého století. Po zavolání na uvedené telefonní číslo je možné vidět výstavní síň také zevnitř. Na veřejných prostranstvích obce návštěvníky určitě osloví také umělecká díla, která vznikla při Sochařsko-malířských sympoziích v letech 2008 a 2009 na téma Hruzy války a Smíření.

Na Kršnově dvoře se o návštěvníky postarají

Městečko u Benešova – Přijít na jiné myšlenky, utřídit hodnoty nebo jen strávit pár hezkých chvil mohou návštěvníci ekologické farmy Kršněv dvůr v Městečku u Benešova.

Už příchod na ekofarmu slibuje zajímavé zážitky. „Návštěvníci si při cestě mohou projít naší naučnou stezku. Ta je zhruba jeden kilometr dlouhá a je na ní umístěno deset tabulí, jejichž společným tématem je ekologické zemědělství,“ informoval o novinkách na farmě statutární zástupce Hnutí Hare Krišna Václav Lichtág. Na jednotlivých zastaveních se lidé seznámí například s různými druhy zde pěstovaných plodin, erozí půdy, včelařením nebo třeba bylinkami a jejich pěstováním. „Ještě připravujeme průhledný včelí úl, aby návštěvníci měli možnost vidět, jak to v takovém včelím společenství funguje,“ doplnil Lichtág.

Zdejší komunita je otevřená vůči návštěvám a její členové návštěvníky farmy nejen ochotně provedou a seznámí s principy hospodaření bez hnojiv a chemie, ale umožní nahlédnout také do jejich každodenního způsobu života, gurmáni mohou ochutnat i speciality místní vegetariánské kuchyně. Ti, kteří možnost ekofarmářů z Městečka využijí, nebudou litovat. Na vlastní oči uvidí sezonní práce na poli tak, jak bylo obvyklé je provádět před více než sedmdesáti lety. Jedná se vlastně o živý fungující skanzen. Další možností je návštěva mlýna, kde si farmáři z vypěstovaného zrna připravují vlastní mouku. Dobové technologie se zde symbolicky prolíná

s moderní. Prosívání, čištění a mletí mouky může návštěvník sklobit i s další prací na farmě. Po domluvě si tu může vyzkoušet dojení, vláčení, řízení traktoru a další zemědělské práce.

„Ještě bychom chtěli otevřít expozici dobových zemědělských strojů. Ty se nám podařilo shromáždit a restaurovat za léta působení na Vlašimsku. Samozřejmě stroje jsou funkční a provozuschopné,“ řekl Václav Lichtág a dodal, že návštěvníci tak uvidí stroje jako je například hrstovka, sekačky za koně, sečky nebo brány. Rodiny

○ Jeden z naučných panelů kolem dvora

a jednotlivci mohou navštívit Kršněv dvůr prakticky kdykoliv mezi 11. a 17. hodinou. „Větší skupiny by si z ryze praktických důvodů měly návštěvu na farmě domluvit,“ poradil Václav Lichtág s tím, že individuální požadavky je možné domluvit na místě.

Kamberk prokazuje úctu k historii venkova

Kamberk – Malebná vesnička na Podblanicku s necelými dvěma stovkami stálých obyvatel tvoří jižní vrchol pomyslného trojúhelníka obcí Louňovice – Načeradec – Kamberk. Mezi nimi se tyčí přesně uprostřed bájemí opředěný Blaník, který je mimo jiné také významnou přírodní i turistickou lokalitou. Při příjezdu do samotného Kamberka od Vlašimi na nás dýchne historie minulého století. Charakteristická náves s upravenými selskými staveními, která si uchovala původní dobový ráz, zaujala i památkáře. Ti se v minulosti snažili obec prohlásit za památkovou zónu. Proti tomu se však místní ohradili s tím, že si svá obydlí před nevhodnými zásahy ochrání sami. Jejich úctu k historii jen potvrzuje vzhled obce i péče o památky. Jedním z příkladů může být nedávná instalace vhodně materiálově i koncepčně řešené autobusové čekárny, která do koloritu obce zapadá a neruší venkovský ráz.

V Kamberku nalezneme unikátní Muzeum venkova, které své prostory veřejnosti otevřelo před sedmi lety. Právě tady můžete blíže poznat svět našich babiček a prababiček. Na počátku všeho stál nápad několika obětavých nadšenců, kteří do muzea zapůjčili nebo darovali poklady, které doma léta uchovávali a bránili před méně nadšenými členy rodiny, aby

dobové předměty jako nepotřebné krámy nezlikvidovali. Exponáty jsou, jako němí svědci dřívějšího života na venkově, umístěny ve školní budově z roku 1886. V přízemí vznikla nejprve Pamětní síň a v patře historická školní třída s více jak sto padesáti předměty. O něco později pak přibyla unikátní expozice zemědělské techniky, umístěná v budově bývalé Kampelčický. „V rekonstruovaném historickém sklepení školy se srdce nostalgiků a milovníků zašlých časů potěší přibližně padesáti, více než sto let starými, exponáty, které se tu podařilo zrestaurovat a uchovat,“ řekla starostka obce Alena Jenšíková a doplnila, že veškeré práce si Kamberští udělali sami, bez nároků na jakoukoli odměnu a také vystavené a opravené exponáty byly do sbírek věnovány zdarma. Ani samotný provoz muzea moc nestojí. Obec prostory pronajímá Občanskému sdružení rodáků a přátel Kamberka, jež sbírky zdarma spravuje, za symbolickou cenu. Takový přístup je v dnešní době opravdu ojedinělý.

„Není problém otevřít muzeum, když jsou na jeho pořízení a provoz k dispozici milionové částky, je úžasné něco tak rozsáhlého pořídit a provozovat téměř zdarma,“ podotkla starostka Kamberka s tím, že díky za to patří hlavně těm pár jedincům, kteří pro citlivé návštěvníky vytvořili

○ Staré věžní hodiny

a udržují dílo, které zasluhuje obdiv a uznání.

Jedním z nedávno umístěných exponátů v muzeu jsou věžní hodiny přibližně z roku 1780. Tehdy hodiny ukazovaly čas na věži radnice na náměstí v Kamberku. V roce 1825, kdy byla budova radnice zbourána, byly hodiny přemístěny na věž kostela. Odtud byly před osmi lety sundány a nahrazeny moderními, dálkově řízenými hodinami. „Ciferník měří v průměru přes dva a půl metru. Hodiny, které jsme zachránili před likvidací opravil a opět uvedl do provozu šikovný obyvatel Kamberka,“ řekla Alena Jenšíková a upozornila i na původní historická kachlová kamna, která jsou umístěna bývalé škole. O to, aby kamna, která byla v dezolátním stavu, sloužila i po letech a vyhřívala zasedací místnost, se postaral další šikovný řemeslník, výrobce a restaurátor kachlových kamen z nedalekých Louňovic pod Blaníkem.

V letošním roce by chtěli Kamberští svou sbírku zemědělské techniky, která už je dnes umístěna v celkem třech budovách, dále rozšířit. Plánují, že přibude opravený starý pohřební vůz, který býval tažen koňským potahem a pod přístřeškem by rádi umístili větší exponáty staré zemědělské techniky, jako jsou mlátičky, sečky, samovazy a žebříňáky.

Historické centrum Vlašimi obléklo nový kabát

○ Obnovené Žižkovo náměstí

pokračování ze str. 1

nový mobiliář a u řeky Blanice vzniklo i hřiště pro mládež a střední generaci. Veřejné prostory oživila nově vysázená zeleň a rekonstrukce se dočkalo i veřejné osvětlení. Celkem půl milionu korun z městského rozpočtu rozdělila radnice majitelům nemovitostí v historických částech města na opravy průčelí domů. Příspěvky na fasády, okna, dveře, vrata a ostatní prvky, které mají vliv na vzhled domu, tak město podpořilo vlastníky nemovitostí během rekonstrukce centra Vlašimi. Podpůrné opatření, které velmi pomohlo zlepšení vzhledu historické části města, se dočkalo zhruba sedmi desítek nemovitostí.

„Vznikly také nové aktivity a služby, jako například úschovna kol a toalety v Nebesářově domku na zámeckém nádvoří. Lidé určitě uvítají i další kvalitní infrastrukturu – lavičky, odpadkové koše nebo informační směrovky“, řekl regionální projektový manažer Petr Zapletal s tím, že rozšíření pěší zóny na Žižkově náměstí umožní vznik předzahrádek poskytovatelů služeb. Rekonstrukcí v rámci projektu prošlo i samotné nádvoří vlašimského zámku a částečně i ulice Na Valech, kde se sesouval chodník se zábradlím. „Právě tato místa nás už delší dobu bolela,“ vysvětlil Luděk Jeništa. Zrekonstruované historické centrum města samozřejmě pamatuje i na vozíčkáře a matky

s kočárky. Veškeré nástupy na chodníky jsou proto řešeny bezbariérově.

„Chtěli jsme městskému centru vrátit důstojnější vzhled a částečně napravit necitlivé zásahy z doby minulého režimu. Možnosti čerpání evropských dotací skončí už za tři roky, proto se snažíme co nejrychleji využít všechny možnosti, jak život v našem městě zlepšit“ přiblížil starosta význam obří investiční akce, která zasáhla do života všech obyvatel i návštěvníků města.

Vlašim patří při čerpání dotací k nejuspěšnějším městům v republice, v uplynulých čtyřech letech získala dotace ve výši téměř 250 milionů korun na celkem třináct projektů.

Jan Urban: Výrobky Bio chutnají lépe

Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim kromě svých obvyklých činností nabízí také biopotraviny ve svém obchůdku. Zájemci o produkty ekologického zemědělství se mohou dozvědět bližší informace od pracovníka ekocentra Jana Urbana.

Co jsou to biopotraviny?

Jsou to produkty ekologického zemědělství, jejichž pěstování a zpracování se řídí přísnými pravidly podle Zákona o ekologickém zemědělství. Takové potraviny získávají grafickou značku, takzvanou zelenou zebru s označením Bio.

Uveďte nějaký důvod, proč by měl zákazník biopotraviny kupovat?

Jednak v průměru obsahují větší množství vitamínů, minerálů jako vápníku, hořčíku, železa a chromu, ale také pro to, že neobsahují různé přídavné látky, které mohou způsobovat zdravotní problémy.

Jaké nezdravé látky v biopotravinách nenajdeme?

Nejsou tam například konzervanty známé jako „éčka“, neobsahují ani pesticidy, jejichž zbytky jsou v běžných potravinách a v ekologickém ze-

mědělství se také nepracuje s genově upravenými rostlinami.

A co chuťově, nejsou takové výrobky mdlé nebo nevyrazné?

Je to přesně naopak. Biopotraviny chutnají lépe a překypují chutěmi. Ekofarmáři se snaží o to, aby zvířata zakoušela co nejméně stresu a krmí je pokud možno co nejpřirozenější stravou. Bio ovoce i zelenina rostou pomaleji a mají nižší obsah vody, protože umělá hnojiva jsou zakázána.

Podblanické ekocentrum nabízí výrobky s označením Bio?

V přízemí Podblanického ekocentra ČSOP Vlašim již čtyři

roky provozujeme ekoobchůdek. Tady si mohou návštěvníci koupit například biočokoládu, biokávu, biokakao, biokoření, biovíno a další výrobky ekologických zemědělců. Většinou se jedná o výrobky s dlouhou dobou trvanlivosti. Mléčné výrobky jsou náročné na podmínky uskladnění a ty tady nemáme. Zájemce o ně odkazujeme na chovatele nebo pěstitele, kteří prodávají takzvané „ze dvora“. Některé výrobky tohoto charakteru nabízejí také obchodní řetězce.

Procházka zámeckým parkem nekončí u Čínského pavilonu

Vlašim – Snad žádný z turistů nevynechá návštěvu rodinného stříbra města na Blanici, vlašimského zámeckého parku. Ten je ozdobou města a raritní je také to, že návštěvník do něj vstupuje přímo z centra města. V současnosti se v zámeckém parku dokončuje třetí etapa rekonstrukce přírodních prvků, během níž pracovníci ČSOP Vlašim obnovují porosty, ošetřují dřeviny a odstraňují kompozičně nevhodné stromy. Projekt, který navazuje na předcházející dvě etapy, vypsalo vedení vlašimské radnice. Projekt třetí fáze obnovy přírodních prvků se týká hlavně parku na levém břehu Blanice, kde došlo mimo jiné k úpravě cest, lesních porostů a k terénním úpravám. Během všech etap rekonstrukce přírodních prvků v zámeckém parku bylo ještě ještě bude vysázeno na čtyřicet tisíc stromů a keřů převážně v okolí zámku, Čínského pavilonu, při okrajích luk a poblíž všech tří zámeckých bran.

„Bez dotací by se tak rozsáhlý záměr rozhodně nedal uskutečnit. Na všechny etapy projektu jsme žádali o dotace a byli jsme úspěšní. Na obnovu zeleně se nám podařilo získat čtyřicet milionů a na vodní prvky pět milionů korun z Operačního programu Životní prostředí,“ řekl Karel Kříž z ČSOP Vlašim a doplnil, že deseti až dvaceti procenty během trvání projektu přispělo město Vlašim.

Kromě stromů a keřů byly obno-

veny další krajinné prvky, jako jsou například rybníky, s cílem obnovit biotop pro obojživelníky. Jeden z rybníků naleznou návštěvníci za mostem přes Blanici a druhý u Znosimské brány. Obnovy se dočkal také ostrov pod železným mostem a tůň pro zvířata žijící v parku. Zatím poslední rekonstrukce přírodních prvků zámeckého parku ve Vlašimi navazuje na předchozí, druhou část obnovy parku z roku 2005. Ten se věnoval přední části parku od zámeckého areálu po vodní náhon a okolí Domašimské brány.

Poslední projekt se soustředil především na úpravy zadní části parku, kde převažují lesní porosty a na okolí Znosimské brány. V přední části pak řeší dokončení kompozic některých částí a odstranění nevhodných pařezů.

Vlašimským zámeckým parkem prochází naučná stezka s šestnácti zastaveními. Stezka seznamuje s výskytem zdejších živočišných a rostlinných zástupců i unikátů parku. V roce 2005 byla obnovena původní pěšina a schodiště ve stráni pod sochou Samsona. Najdete ji naproti Čínskému pavilonu, kde je možné sejít po schodišti k náhonu a zde nad vodou projít po mostku kolem skály k prostoru, na kterém bylo umístěno zámecké koupadlo. Dále můžete pokračovat k mostu přes náhon dále po naučné stezce. Začátek trasy k Samsonovi je vlevo za kamenným mostem k Domašim-

při cestě od zámku. Jde o obnovenou historickou trasu skalami s mostem přes skalní průrvu. V její horní části se dostanete zpět dolů po schodišti k torzu sochy Samsona. Průchozí je stezka také shora, kde se na ní dostanete na trase naučné stezky parkem.

Záměrem projektu je zachovat charakter přírodní krajinnářského parku s převládající strukturou domácích porostů, zachování historické

prostorové struktury, vyplývající z konfigurace terénu, rozšíření travnatých ploch se soliterními dřevinami za současného zlepšení podmínek pro zvláště chráněné a ohrožené druhy rostlin a živočichů,“ dodal Karel Kříž. Během rekonstrukce došlo také k pohledovému uvolnění architektury romantických staveb v parku a panoramatických výhledů.

Až půjdete obdivovat jeden

z nejkrásnějších přírodních parků v republice, neměli byste se obracet u Čínského pavilonu nebo Starého hradu. V zadním traktu sedmdesátihektarového zámeckého parku naleznete například Znosimskou a Domašimskou bránu, pískovcové sochy na nivách, chráněnou flóru i faunu či zážitkovou stezku nad řekou s romantickou vyhlídkou a torzem sochy Samsona.

Pohádkové léto zpříjemní dětem prázdniny

Vlašim – O svou pravidelnou letní porci pohádek nepřijdou děti z Vlašimi a blízkého okolí. Po domluvě s jednotlivými divadelními soubory, které zpestřují dětem prázdniny, pro ně organizátoři z KD Blaník připravili pravidelná sobotní představení v zámeckém parku nedaleko Vlašimské brány, a ani jeden prázdninový víkend se tak neobejde bez tradiční pohádky.

„V rámci pravidelného cyklu Vlašimského pohádkového léta jsme na letošní rok připravili celkem devět pohádkových představení a ani tentokrát jsme při tom nezapomněli na dospělé. I pro ně máme připraven divadelní večer v zámeckém parku,“

informovala ředitelka pořádajícího KD Blaník Markéta Pytlíková.

První sobotní podvečer o prázdninách tak od 18.30 zpříjemní Pejsek s Kočičkou, kteří se v podání divadélka Romaneto vypraví do divadla. Týden na to divadlo Kapsa předstoupí před nejmenší diváky s představením Kterak se krtek Čtvrtek nacytal a červenec rozpůlí divadelní společnost Kejklíř s klasikou Tři zlaté vlasy Děda Vševeda. Kouzelná písťalka a Labutí panna zapíská v parku nejmenším 24. července. „Poslední červencový den bude patřit Eko pohádkám, které si pro letošní léto připravilo divadlo ŠUS,“ řekla Markéta Pytlíková. ■

Vlašimské pohádkové léto 2010

Zámecký park Vlašim – vedle Vlašimské brány.

V případě nepříznivého počasí se představení uskuteční v Kulturním domě Blaník.

Sobota vždy od 18.30 hodin

Pejsek a kočička jdou do divadla

3. 7. ROMANETO divadélko

Kterak se krtek Čtvrtek nacytal

10. 7. Divadlo KAPSA

Tři zlaté vlasy Děda Vševeda

17. 7. Divadelní spol. KEJKLÍŘ

Kouzelná písťalka a Labutí panna

24. 7. Téměř divadelní společnost

EKO pohádky

31. 7. Divadlo ŠUS

Indiánská pohádka

7. 8. ROMANETO divadélko

Zlatá husa

14. 8. BUCHTY a LOUTKY

Sněhurka

21. 8. Malé divadélko Praha

Jak šel Kuba za štěstím

28. 8. Divadlo KAPSA

Talisman

večerní představení pro dospělé

Od 17.30 hodin bude představením pro diváky zdarma přístupná Podblanická galerie ve Vlašimské bráně.

Spolky v Trhovém Štěpánově ocení nové zázemí

Trhový Štěpánov – Nové zázemí získají neziskové organizace a spolky v Trhovém Štěpánově. Zdejší radnice rozhodla o dostavbě zadního traktu štěpánovského muzea a jeho přeměně ve spolkový dům. Prostory pro svou činnost tak získá například Svaz dobrovolných hasičů, Klub aktivního stáří, Organizace 5. prosince, klub dětí, myslivecké sdružení a další organizace. Objekt bude využitý i pro širokou veřejnost při pořádání kulturních a společenských akcí. Během sezony

tak vznikne i kvalitní zázemí pro provoz místního muzea.

„V budově vzniknou kvalitní a dobře vybavené prostory. Pro město je to první projekt dotovaný z evropských fondů. Ten přispěje k vybudování zázemí pro místní organizace a rozvoji kulturních aktivit,“ sdělil starosta města Václav Nekvasil. A dodal, že stavět by se mělo v polovině příštího roku. Inspiraci Štěpánovští našli v obdobném projektu ve Vlašimi, kde zkušenosti potvrdily, že kvalitní spolkové

zázemí má významný vliv na rozvoj dalších aktivit lidí ve městě a zlepšení atmosféry v městské komunitě.

„Při přípravě projektu jsme pracovali metodou komunitního plánování, kdy jsme oslovili všechny aktivní spolky města a společně s jejich zástupci ve dvou fázích plánovali rozsah objektu, počet a využití místností i jejich vybavení,“ doplnil Petr Zapletal, který se podílel na přípravě projektu s tím, že obnoveno bude také nádvoří, sklepy a zahrada areálu.

Projekt v celkové hodnotě téměř sedmáct milionů korun umožní lidem využívat vybavený přednáškový sál nejen k přednáškové činnosti, ale i pořádání koncertů nebo videoprojektů. Spolky budou mít k dispozici vlastní klubové místnosti, dvůr a zahradu s herními prvky pro děti a chybět nebude ani altán s krbem. Trhový Štěpánov na realizaci nového spolkového domu získal podporu z Regionálního operačního programu přesahující čtrnáct milionů korun. ■

Načeradec nabízí bohatou historii i přírodu v okolí

Poklidné městečko na jihovýchodním okraji Chráněné krajinné oblasti Blaník se nachází v mírně zvlněné lesnaté krajině a spolu s Kondrací a Louňovicemi patří k důležitým střediskům Kraje blanických rytířů. Zároveň bývá i častým cílem cyklistických, pěších či motoristických výletů.

Načeradec – Zamíříme-li do Načeradce, povede nás silnice hned za Kondrací kolem začátku naučné stezky mírným stoupáním a překrásnými výhledy na horu Blaník. Dominanta regionu a bájemi opředená hora s hrotem rozhledny na vrcholu na nás bude vyukovat vždy po pravé straně. Po zhruba pěti kilometrech jízdy malebnou krajinou lemovanou vískami se

před návštěvníky otevře načeradské náměstí. Ihned na první pohled je i návštěvníkovi, který je zde poprvé, zřejmé, že tudy kráčela historie.

„Při příjezdu na náměstí zaujme každého románský kostel svatého Petra a Pavla, v jehož těsném sousedství stojí jako pozůstatek opevnění kostela stará bašta z druhé poloviny třináctého století. Ta je dnes přestavěna ve zvonici s jeden a půl tunovým zvonek, která vznikla na počátku šestnáctého století,“ řekl starosta Načeradce Jiří Jelínek a upozornil také na významnou historickou památku, ozdobně psaný Načeradský misál, který patří vůbec k nejzáhlednějším českým pamětihodnostem svého druhu v republice. Je psán na pergaménové fólii a pochází rovněž ze třináctého století.

V kostele se nachází románská kruchtta, varhany z roku 1660, dále pak křtitelnice, výtečné kovářské dílo z roku 1585, původní mramorová tumba, na které je vystaven oltář a obraz sv. Kateřiny z poloviny čtrnáctého století. Další dominantou náměstí je barokní zámek s vpředu stojící sochou svatého Jana Nepomuckého. Do zámku se ovšem návštěvníci podívat nemohou, je v něm totiž umístěn výchovný ústav pro mládež.

„Za zmínku stojí také obnovená křížová cesta s třinácti kapličkami, zvonice, domy postavené v selském baroku z poloviny devatenáctého století i radnice pocházející z poloviny století šestnáctého. Ta byla později přestavěna v barokním slohu,“ upozornil na další historické

objekty starosta Načeradce.

Zdejší radnice se snaží navázat na bohatou historii městečka a v Kraji blanických rytířů. Pečuje o sakrální památky. Ve spolupráci s vlašimskými ochránci přírody obec před časem obnovila barokní Křížovou cestu s třinácti kapličkami. Díky faktu, že Načeradec byl vyhlášen městskou památkovou zónou, se zdejší radnici daří dosáhnout i na ministerské dotace, které slouží k údržbě historických objektů.

Daří se tu i rekreaci a turistice. Před dvěma lety odtud například startovala tradiční akce Blanický cyklotřít, na kterou se sjíždí cyklisté z blízkého i dalekého okolí, aby zahájili každoroční začátek cyklistické sezony v kraji. Na území městečka se křížuje několik lokálních

cyklistických tras a Načeradecem prochází také značená turistická trasa. Vydáme-li se jihovýchodním směrem, dojdeme na Holý vrch, na jehož úpatí při cestě na vrchol jsou zastavení Křížové cesty. Severozápadním směrem z městečka dojdeme po zelené značce na Velký Blaník s rozhlednou v podobě husitské hlásky.

Vedení radnice plánuje i další atraktivnější okolí obnovením původních, dnes už většinou zaniklých, cest. „Jedna z nich vedla například z Načeradce do Pravonína,“ uvedl Jiří Jelínek. Městečko se vyznačuje také čilým společenským životem, aktivní jsou zejména spolky, jako jsou zdejší ochotníci, dobrovolní hasiči, myslivci nebo včelaři. ■

Vlašimský zámek a Muzeum Podblanicka zvou k návštěvě

Vlašim – V rámci projektu obnovy centra Vlašimi, na který se radnici podařilo získat osmdesátimilionovou dotaci, se v novém zaskvěla nejen všechna tři vlašimská náměstí, ale i nádvoří zámku se může pochlubit novou dlažbou.

„Nádvoří vlašimského zámku tak má kvalitní povrch ze žulových kostek a pracovníci Muzea Podblanicka se těší, že po letech, kdy se stále něco opravovalo a otevíralo, bude další sezona umožňovat normální provoz,“ řekl ředitel Muzea Podblanicka Radovan Cáder.

Novotou zasvětily také fresky v zámecké kapli. Zhruba měsíc trvajících restaurování freskové výzdoby stropu kaple vlašimského zámku provedl akademický malíř a restaurátor Milan Kadavý. Stropní malby v kapli byly naposledy restaurovány před šestadvaceti lety. Jejich svrchní barevná vrstva však časem popraskala, začala se odlupovat a hrozilo, že dojde k úplnému zničení historické freskové výzdoby pocházející

z první poloviny devatenáctého století.

„Nejprve bylo třeba očistit malbu od prachových nečistot, a poté ji fixovat pomocí vaječné emulze a akrylátu,“ přiblížil Milan Kadavý postup restaurátorských prací a doplnil, že následovala retuš odpadlých částí fresek. Na ní restaurátor použil kvalitní práškové pigmenty tak, aby se celá plocha obrazu zcelila. S technologickými pauzami, které jsou při podobných restaurátorských pracích nezbytné, se tak stropní nástěnné malby orámované renesanční štukovou výzdobou opět zaskvěly v plné kráse. Při návštěvě vlašimského zámku proto nezapomeňte zajít do zámecké kaple a zvednout oči vzhůru. Uvidíte jak práci starých mistrů, tak umění současných restaurátorů.

STÁLÉ EXPOZICE MUZEA

○ Zámecké parky a historie zámku Vlašim

Část expozice seznamuje s vývo-

jem přírodně krajinářského parku ve Vlašimi. Připomíná jeho dochované i zaniklé stavby a další bohaté vybavení (socha Diany, Žáby ad.). Budování parků je přiblíženo i na příkladu Jemniště, Vrchotových Janovic a Průhonice. Interaktivní zařízení nabízí návštěvníkům mj. virtuální procházku vlašimským parkem. Další část expozice zasvěcuje do dlouhých dějin zámku. Od gotického sídla prvních pánů z Vlašimi po luxusní rezidence knížat z Auerspergu – předního rodu habsburské monarchie.

○ Zrcadlo minulosti

Výstava navazuje na vlastivědnou expozici a představuje průřez bohatým sbírkovým fondem Muzea Podblanicka. Prostřednictvím více než 420 expozitů přibližuje pestrost každodenního života našich předků. Zajímavostí je výčepní pult z konce devatenáctého století, který byl zachráněn ze zaniklé hospody v Růžkových Lhoticích u Čechtí. Výstava byla veřejnosti

zpřístupněna při příležitosti 105. výročí založení Muzea Podblanicka.

○ S přesnou muškou

– **Tradice lovců a zbrojařství**
Expozice vznikla ve spolupráci s firmou Sellier & Bellot a.s. ve Vlašimi, Vojenským historickým ústavem Praha za finanční podpory Středočeského kraje. Jsou zde vystavené palné

zbraně s různým vývojovým stupněm konstrukce střelného mechanismu a zdobných prvků. Část expozice tvoří střelivo dokládající rozmanitost používaných technologických postupů a materiálů jeho výroby. Expozici vhodně doplňují trofeje exotických zvířat, z nichž největší pozornost na sebe poutá vycpaný medvěd.

Stanice pro zraněná zvířata dostane nové prostory

Rozdělení stanice a přestěhování léčebné části do nových prostor přinese zvířecím pacientům klid a více místa. Návštěvníci budou mít zase lepší možnosti výuky. Zvýší se i kapacita malé nemocnice pro zvířata.

Vlašim – Na zásadní změnu ve své dosavadní patnáctileté historii se připravuje stanice pro zraněná zvířata Podblanického ekocentra ČSOP Vlašim. V budoucnu se její léčebná část s karanténou přesune asi kilometr za město poblíž Kupsova mlýna a v dosavadním areálu zůstane pouze expoziční a výchovná část stanice. Tu čeká rekonstrukce, která by měla zvířatům zlepšit podmínky pobytu a současně návštěvníkům umožní, aby se dostali k živočichům co možná nejlíže.

„Výběhy a klece budou větší a přibudou místa sloužící k odpočinku,“ informoval Karel Kříž z ČSOP Vlašim a doplnil, že celý areál bude protkáno naučnými a herními prvky pro děti i dospělé. Ti se tak zde budou moci nejen seznámit s různými druhy divokých zvířat, která v přírodě uvidí jen zřídka, ale dozvědí se také jak pomoci, když najdou zraněné zvíře nebo co dělat, aby sami zabránili možným zraněním živočichů. „Navíc se zde mohou také pobavit a strávit příjemné chvíle odpočinku,“ dodal zástupce ochránců.

Do léčebné části naopak nebude

mít veřejnost přístup. Ta bude sloužit výhradně pro léčbu a rekonvalescenci zraněných divokých zvířat. „Na ploše tři a půl hektaru vznikne malá zvířecí nemocnice s kapacitou asi tisíc léčených zvířat ročně. V zařízení budeme schopni léčit všechna divoká zvířata žijící nebo migrující v regionu působnosti stanice, včetně takových drobečků jako je třeba los nebo rys,“ řekl Karel Kříž.

Vlašimská stanice pro zraněná zvířata přijme každoročně více než čtyři stovky zraněných zvířat a několik tisíc jich přemístí v terénu. Do areálu se na handicapovaná zvířata přijde ročně podívat přes čtyři tisíce návštěvníků.

„Postupně dochází ke zpřísňování veterinárních a hygienických norem a stanice začíná mít v současnosti problémy s jejich dodržením, jelikož stojí v těsném sousedství obydlí zástavby,“ přiblížil jeden z důvodů plánované rekonstrukce stanice Kříž s tím, že případným zánikem stanice by byla ohrožena velmi dobře fungující péče o zraněná zvířata nejen na Benešovsku, ale také Kutnohorsku, Čáslavsku, Pelhřimovsku, Pacovsku a Humpolecku. Výhodou se proto stalo umístění léčebných částí stanice mimo město a vybudování nového moderního zařízení.

„Kompletní rekonstrukce bude trvat přibližně dva roky a peníze na ni poskytne Operační program Životní prostředí, Středočeský kraj a město Vlašim,“ informoval Karel Kříž. ■

Novodobé tradice i historii najdete v Křivsoudově

Křivsoudov – Malebný a klidný městyš nedaleko Čechtí, sedmnáct kilometrů jihovýchodně od Vlašimi, je třetí největší obcí mikroregionu Želivka s necelými čtyřmi stovkami obyvatel. Svou polohou, dostupností i okolní přírodou a krajinou je ideálním místem k výletům, houbaření, koupání a pokud se vám tu podaří pronajmout například chalupu či zemědělskou usedlost, pak i ke strávení zajímavé tuzemské dovolené venkovského charakteru.

Na vzhledu Křivsoudova se v minulosti podepsaly téměř všechny historické architektonické styly. Je zde k vidění původně gotický opevněný kostel Narození Panny Marie, renesanční zámeček, barokní statky, novorenesanční radnice a bývalá

založen ve druhé polovině třináctého století a od roku 1307 až do počátku husitských válek byl majetkem pražských biskupů, v patnáctém století ale zpusťl. Na místě hradu byla v osmnáctém století vystavěna mohutná barokní sýpka, která však byla po požáru roku 1928 zbořena. Zdivo se později využilo při stavbě sokolovny, která se dnes v areálu bývalého hradu nachází. Příkop a val je dnes patrný především na severní straně za sokolovnou.

„Před třemi lety jsme opět získali zpět status městyse,“ informoval starosta Křivsoudova František Zelenka s tím, že k nejvýznamnějším památkám městyse patří kostel Narození Panny Marie, který prošel v devadesátých letech minulého stole-

Kralovic. Byly rovněž instalovány nové lavice, provedeny odvodňovací a vysoušecí práce a natřena kopule věže. K dalším památkám městyse patří radnice s hospodářským dvorem a stodolou z počátku sedmnáctého století a socha svatého Jana Nepomuckého na náměstí. V Křivsoudově a nedalekých Čechtích lze nalézt i dva smírčí kameny, které kromě jiných náhrad, sloužily ve středověkém právu jako institut mimosoudního vyrovnání. Křivsoudovský smírčí kámen s reliéfem jetelového kříže a rytinou meče měří 0,8 metru.

Ze Křivsoudova do Dolních Kralovic vedoucí třetí třídy a účelových komunikací jedenáctikilometrová cyklotrasa přes Lhotu Bubeneč, Děkanovice, Tomice a Střítež. „Turistický průvodce udává střední obtížnost této trasy vedoucí zvláště lesnatou krajinou s výhledy na malebné vesničky a rybníky,“ informoval Jan Urban z ČSOP Vlašim.

O tom, že i malá městečka mohou žít aktivně, svědčí například tradiční dobový jarmark, který se koná vždy v polovině září v areálu zahrady sokolovny. Pravidelně sem přijíždí několik tisíc návštěvníků z blízkého i vzdáleného okolí, aby obdivovali řemeslnou dovednost košíkářů, kovářů, keramiků, řezbářů a dalších řemeslníků. „Bývá tu vždy kolem padesáti stánků a dbáme na to, aby si jarmark zachoval dobový ráz,“ řekla Jana Vrbová z organizátorského týmu a dodala, že jarmark stojí za to navštívit i kvůli domácím kulinářským specialitám a bohatému kulturnímu programu, kde nechybí ani mediálně známá jména. „Každoročně jarmark pořádáme v určitém stylu. Měli jsme už například styl country nebo folklórní,“ doplnila organizátorka úspěšné akce s tím, že nejdůležitější je mít kolem sebe dobrý tým organizátorů, nápad a maximální zapojení.

○ Tradiční jarmark v Křivsoudově

budova Občanské záložny ve stylu moderny. První zmínky o původní tvrzi, pozdějším hradu Křivsoudov, sahají hluboko do historie. Hrad byl

tí náročnou rekonstrukcí. Byla provedena generální oprava hlavního oltáře a instalována vzácná socha Panny Marie s Jezulátkem z kostela z Dolních

Louňovice jsou branou k historii a legendám

Louňovice pod Blaníkem – Městys na úpatí bájně hory Blaník se rozhodně vyplatí navštívit. Najdeme tu četné historické památky a pamětihodnosti, jež přibližují historii zdejšího malebného regionu. Louňovickému náměstí Jana Žižky dominuje kostel Nanebevzetí Panny Marie, který je jediným pozůstatkem bývalého kláštera premonstrátek. První zmínka o Louňovicích pochází z roku 1149, kdy zde byl postaven ženský premonstrátský klášter. Klášter za husitských válek lehl popelem a zůstalo z něho pouze torzo kamenné zdi v ulici J. Žižky.

„Právě z Louňovic pod Blaníkem odstartovala letošní akce Blanický cyklotřít, která v Kraji blanických rytířů pravidelně zahajuje cyklistickou sezonu,“ sdělila pracovnice informačního centra Petra Smrčinová.

Na křižovatce uprostřed obce nepřehlédnete ani zámek, který byl původně gotickou tvrzí a po několika změnách majitelů v šestnáctém století byl přestavěn do současné podoby. V 1. patře budovy již šestým rokem slouží turistům místní informační centrum, které vzniklo ve spoluprá-

ci městyse a mikroregionu Blaník za přispění půlmilionové ministerské dotace. Turisté a návštěvníci Louňovic mohou infocentrum navštívit vždy od úterý do soboty v období od 1. 4. do 31. 12. Zde mohou získat žádané informace o pamětihodnostech regionu, historických zajímavostech, kulturních a sportovních akcích. Pracovnice infocentra vám ráda doporučí i tipy na výlety nebo pomůže zajistit ubytování, případně poradí, potřebují-li návštěvníci další služby nebo pomoc. Nechybí tu veřejný přístup na internet a prodej map, propagačních materiálů i upomínkových předmětů.

„Turistické informační centrum je zařízení, poskytující v oblasti svého působení komplexní bezplatné informace o všech službách souvisejících s cestovním ruchem,“ řekla starostka Louňovic Růžena Kučerová. Infocentrum se podílí také na zajišťování různých akcí, jako jsou Svatováclavské slavnosti, Podblanický hudební podzim a Slet čarodějnic.

„V zámku je stálá expozice věnova-

ná Louňovicím, Blaníku a archeologickému výzkumu bývalého kláštera premonstrátek. Uvidíte tady kosterní ostatky, keramiku, dobové archiválie, fotodokumentaci i repliku pokladu nalezeného na Blaníku v první polovině šedesátých let minulého století,“ přiblížila starostka Louňovic Růžena Kučerová nejstarší dějiny obce.

Druhá půle září se v Louňovicích každoročně nese ve znamení tradičních Svatováclavských slavností.

Jejich začátkem a zlatým hřebem bývá průvod vojska blanických rytířů, který vyjíždí z nitra Blaníka v čele se svatým Václavem a sjíždí na náměstí do Louňovic. Letošní Svatováclavské slavnosti budou v pořadí už patnácté a připadnou na 25. září,“ připomíná starostka městyse s tím, že na návštěvníky čeká bohatý kulturní program na zámecké zahradě.

Louňovice se mohou také pochlubit významným rodákem Janem Dismasem Zelenkou, který patřil k význam-

ným evropským skladatelům období vrcholného baroka. Z tohoto důvodu tu každoročně vrcholí série koncertů Podblanický hudební podzim. Příznivci klasické hudby by si tak rozhodně neměli nechat ujít příležitost letošního hudebního svátku, který se uskuteční v louňovickém zámku.

V okolí Louňovic návštěvník nalezne řadu zajímavých historických památek, drobných sakrálních staveb i přírodovědně zajímavých lokalit, jako jsou pramenné louky, meandrující Blanice s unikátní flórou a faunou i mokřady. Dále pak zajímavé horniny a geomorfologické jevy. Příroda tu nabízí k obdivu původní bučiny, smíšené suťové lesy, nivní louky a vrbové chalupy, statky i vesnické zámečky. Dominantami sídel jsou kostely a kapličky. Krajina je protkána sítí polních cest, alejí a rozcestí s křížky,“ řekl Martin Klauzys z CHKO Blaník. Návštěvníci Kraje blanických rytířů ocení také fakt, že krajina je tu stále živá a udržovaná pro příští generace.

Po stopách blanických rytířů do Veliše

Veliš – Malá obec na Podblanicu nabízí nejen kouzelné výhledy na nedalekou siluetu bájněho Blaníka. Vede tudy také dvaatřicetkilometrová cyklotrasa nazvaná Po stopách blanických rytířů. Veliš je bohatá na historii a místní žijí aktivním spolkovým životem. Před třemi lety obdržela Veliš Zelenou stuhu v krajském kole soutěže Vesnice roku.

„Za peníze získané v soutěži jsme opravili fasádu na obecním úřadě,“ uvedl starosta obce Petr Mach s tím, že v minulém roce se na další rozvoj

obce podařilo získat dotace na opravu komunikací ve výši 1,8 milionu korun, další desítky tisíc putovaly na vybavení obecní knihovny a dotace pomohly vylepšit také sociální zázemí fotbalového hřiště. Rok na to tu opravili farní zed a revitalizovali zeleň kolem hřbitova, opravili kapličky a komunikace v nedalekých Lipínách a Sedlečku, kde umístili také turistický mobiliář.

Veliš se nachází při severovýchodním cípu Chráněné krajinné oblasti Blaník a charakteristické pro zdejší krajinu jsou velké intenzivně obhospodařované

zemědělské plochy doplněné těsně za hranici CHKO drobným potokem, zamokřenými loukami a sady na západních humnech obce s charakteristickým půdorysem okrouhlí, lukami a se svou architektonickou dominantou kostelíku svatého Josefa. Území je navrženo k přírodněkrajinné ochraně.

Podle údajů z archivů pochází první písemná zmínka o Veliši z poloviny čtrnáctého století, kdy je jako Pán na Veliši uveden Jan Očko z Vlašimi. V nejstarší dochované kronice obce ze začátku dvacátého století se zase

můžeme dočíst, že na místní faře existoval záznam z poloviny století třináctého. Ten pojednával o stavbě kostela svatého Josefa, jenž je dnes chráněnou kulturní památkou.

V šestnáctém století měla obec Veliš sto dvacet obyvatel a největšího rozkvětu dosáhla koncem devatenáctého století. Tehdy zde žily více než tři stovky obyvatel. Dnes tu žije kolem sto čtyřiceti lidí a společně s osadami Nespery, Lipiny a Sedlečko má stejně obyvatel jako samotná Veliš na počátku dvacátého století.

Přestože cyklostezka z Veliše pokračuje po silnici do Louňovic pod Blaníkem, stojí za to krátce navštívit také nedaleké Nespery s původní patrovou tvrzí, která už hodně pamatuje. Rodinný výlet na cyklotrase Po stopách blanických rytířů rozhodně stojí za to. Dává totiž nahlédnout do běžného života malebných vesniček, které dbají nejen o svou historii, ale také o úpravu veřejných prostor a společenský, kulturní i sportovní život na současném venkově.

Pozvánka na zajímavé akce v regionu

Datum	Akce	Místo	Čas	Pořadatel
10. 6.	VI. zámecká muzejní noc	Vlašim – zámek a park	17–24 hod.	Muzeum Podblanicka
19.–20. 6.	720 let povýšení Trhového Štěpánova na město	Trhový Štěpánov – náměstí	10 hod.	Město Trhový Štěpánov
25.–26. 6.	Festival PODBLANÍK FEST	Louňovice pod Blaníkem	pátek od 18 hod., v sobotu celý den	MS Art – www.msart.cz
3. 7.	Pejsek a kočička jdou do divadla	Vlašimský park	18,30 hod.	KD Blaník
5. 7.	Na Lovecké stezce	Načeradec - Mysl. rybník	9,00 hod.	MS Načeradec
6. 7.	Vostrovecké slavení	Vlašim – zámek a park	13–17 hod.	Muzeum Podblanicka
10. 7.	Kterak se krtek Čtvrtek nacytal	Vlašimský park	18,30 hod.	KD Blaník
10. 7.	Neckýáda	Louňovice pod Blaníkem	13,00 hod.	TJ Sokol Louňovice a ostatní spolky
17. 7.	Keltský pohár	Louňovice pod Blaníkem	8,00 hod.	Fotbalový klub mužů a žen
17. 7.	Tři zlaté vlasy Děda Vševeda	Vlašimský park	18,30 hod.	KD Blaník
24. 7.	Kouzelná písťalka a Labutí panna	Vlašimský park	18,30 hod.	KD Blaník
24.–25. 7.	4. Setkání rodáků a přátel Kamberka	Kamberk	13,00 hod.	Občanské sdružení rodáků a přátel Kamberka
31. 7.	Dívčí fotbalový turnaj	Louňovice pod Blaníkem	10,00 hod.	Fotbalový klub mužů a žen
31. 7.	EKO pohádky	Vlašimský park	18,30 hod.	KD Blaník
7. 8.	Benešovská liga	Načeradec – hřiště	13,00 hod.	SDH Načeradec
7. 8.	Indiánská pohádka	Vlašimský park	18,30 hod.	KD Blaník
14. 8.	Ratměřické poutové slavnosti	Ratměřice	10,00 hod.	Obec Ratměřice
14. 8.	Zlatá husa	Vlašimský park	18,30 hod.	KD Blaník
15. 8.	Ratměřické poutové slavnosti	Ratměřice	10,00 hod.	Obec Ratměřice
15. 8.	Dětský den	Louňovice pod Blaníkem	13,00 hod.	SDH Louňovice
15.–28. 8.	Sochařsko-malířské sympozium	Ratměřice	po celý den	Obec Ratměřice
21. 8.	Sněhurka	Vlašimský park	18,30 hod.	KD Blaník
28. 8.	Jak šel Kuba za štěstím	Vlašimský park	18,30 hod.	KD Blaník
28. 8.	Talisman	Vlašimský park	18,30 hod.	KD Blaník
28. 8.	Loučení s prázdninami	Načeradec – hřiště	11,00 hod.	Kamarádi Načeradec
28.–29. 8.	Tradiční štěpánovská pouť	Trhový Štěpánov – náměstí	10,00 hod.	Město Trhový Štěpánov
25. 9.	Svatováclavské slavnosti	Louňovice pod Blaníkem	12,00 hod.	Městys Louňovice pod Blaníkem